

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
Клінічний реабілітаційний менеджмент в неврології

підготовки _____ **магістра** _____
(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ **227 Терапія та реабілітація** _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____ **227.01 Фізична терапія** _____
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ **Фізична терапія** _____
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Клінічний реабілітаційний менеджмент в неврології» підготовки «магістра», галузі знань — 22 Охорона здоров'я, спеціальності — 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація - 227.01 Фізична терапія, освітньо-професійна програма – Фізична терапія

Розробник: Якобсон О.О., к.мед.н., доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Андрійчук О.Я.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: (

Андрійчук О. Я.)

I. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компоненту
Денна форма навчання	22 Охорона здоров'я	Нормативний
	227 Терапія та реабілітація	Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
Кількість годин / кредитів 180/6	Фізична терапія	Лекції 30 год.
	магістр	Практичні (семінарські) год. Лабораторні 50 год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота 88 год.
ІНДЗ: немає		Консультації: 12 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання українська		

II. Інформація про науко-педагогічного працівника

Прізвище, ім'я та по батькові: Якобсон Олена Олександрівна.

Науковий ступінь: кандидат медичних наук

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент.

Контактна інформація: +38050745-08-97; jacobson.helen@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

III. Опис освітнього компоненту

1. Анотація.

Освітній компонент «Клінічний реабілітаційний менеджмент в неврології» є базовим для здобувачів спеціальності - 227 Терапія та реабілітація освітнього рівня «магістра»

Кінець XX ст. і початок третього тисячоліття, на жаль, характеризуються тенденцією до погіршення стану нервово-психічного здоров'я населення України. Соціально-економічна нестабільність призводить до кількісних та якісних змін структури неврологічної захворюваності населення. Ця нестабільність спричинює негативний вплив на кількість деструктивно-дестабілізуючих та соціально зумовлених стресогенних чинників, а також зростанням неврологічної патології в населення.

Крім того, зростає відсоток цереброваскулярних, вірусних уражень центральної нервової системи, пухлин, кількість випадків синильних патологій, що негативного позначається на структурі неврологічної захворюваності населення України.

2. Пререквізити (*попередні курси, на яких базується вивчення освітнього компонента*) - обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи, фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності нервової системи, моделі надання реабілітаційних послуг (на основі МКФ), доказова медицина в практиці фізичного терапевта.

Постреквізити (*освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення освітнього компонента*) – клінічна практика з фізичної терапії в неврології, методологія та організація досліджень в фізичній терапії (підготовка випускної кваліфікаційної роботи), підготовка до ЄДКІ.

3. Метою викладання освітнього компоненту «Клінічний реабілітаційний менеджмент в неврології» є поглиблення знань щодо основних симптомів і синдромів ураження нервової системи, визначення етіологічних факторів та патогенетичних механізмів розвитку основних неврологічних захворювань, вміння формулювати синдромальний та реабілітаційний діагноз неврологічним хворим, спираючись на заключення лікаря-невролога та данні лабораторно-інструментальних методів дослідження.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Клінічний реабілітаційний менеджмент в неврології» є:

- Визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи.

- Інтерпретувати дані функціональної анатомії та клінічної фізіології нервової системи.

- Визначити етіологічні фактори та патогенетичні механізми розвитку основних неврологічних захворювань.

- Ставити попередній синдромальний діагноз основних неврологічних дисфункцій

- Ставити діагноз на основі МКФ хворим з неврологічними дисфункціями.

- Вміти аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження в неврологічній практиці

- Опанувати основні методи контролю, які використовуються при клінічному реабілітаційному менеджменту хворих з неврологічною патологією.

4. Результати навчання (компетентності).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні: володіти такими **компетентностями**:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності спеціальності

ФК 1. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

ФК 2. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.

ФК 4. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

Фахові компетентності спеціалізації 227.01 Фізична терапія

ФКфт 2. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

ФКфт 3. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

ФКфт 8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРфт 1. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРфт 3. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

ПРфт 4. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

ПРфт 5. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРфт 6. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРфт 9. Встановлювати цілі втручання.

ПРфт 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРфт 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРфт 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

ПРфт 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

5. Структура освітнього компоненту.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовний модуль 1.						
Тема 1. Міжнародна класифікація функціонування (МКФ), її використання в нейрореабілітації	14	2	2	8		Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
			2			Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 2. Клінічні інструменти оцінювання в нейрореабілітації	14	2	2	8		Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
			2			Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 3. Практична діяльність фізичного терапевта заснована на доказах в області нейрореабілітації	10	2	2	6		Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 4 КРМ при ураженнях верхнього та нижнього (центрального і периферичного) мотонейронів.	22	4	2	8	2	Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
			2			Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
			2			Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
			2			Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 5. КРМ при гострому порушенні мозкового кровообігу.	18	4	2	8	2	Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
			2			Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 6. Клінічний реабілітаційний менеджмент при черепно-мозковій травмі.	16	2	2	8	2	Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
			2			Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хребетній спино-мозковій травмі.	16	2	2	8	2	Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
			2			Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 8 . КРМ пацієнтів з нейродегенеративними та демієлізуючими захворюваннями	16			6	2	Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
						Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 9. КРМ пацієнтів зі	6			2		Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5

спадковими захворюваннями нервової системи (міотонії, міастенії, сімейні атаксії тощо)						
Тема 10. КРМ пацієнтів з нервово-м'язовими захворюваннями	4			2		Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 11. КРМ пацієнтів з ураженням периферичної нервової системи.	14			8		Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
						Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 12. Відновлення постурального контролю	14			8		Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
						Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Тема 13. КРМ ходи	16			8	2	Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
						Т, ДС,РЗ/К, РМГ/5
Разом поточний контроль						120
Екзамен						80
Всього годин / Балів	180	30	50	88	12	200

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, ПКР – підсумкова контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий нижче). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях та на підсумкових контрольних роботах під час вивчення відповідних тем.

1. Клінічний реабілітаційний менеджмент при пухлинах головного мозку.
2. Клінічний реабілітаційний менеджмент при пухлинах спинного мозку
3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при епілепсії
4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при серозних менінгітах.
5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вірусних енцефалітах
6. Клінічний реабілітаційний менеджмент при церебральних арахноїдах.
7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при поліомієліті.
8. Особливості клінічного реабілітаційного менеджменту при демієлінізуючих захворюваннях нервової системи
9. Клінічний реабілітаційний менеджмент при нейросифілісі.
10. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ураження нервової системи занааявності ВІЛ-інфекції
11. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ішіасі
12. Клінічний реабілітаційний менеджмент при плекситі шийного та плечового сплетіння.

13. Клінічний реабілітаційний менеджмент при головних болях різного походження.
14. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ураженні черепно-мозкових нервів. Реабілітаційні втручання при розладах зору і сліпоті.
15. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ДЦП
16. Клінічний реабілітаційний менеджмент при розладах аутичного спектру в різних вікових групах.

IV. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до

тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у

відповідності до [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – науково-педагогічному працівнику, другий – комісії, яку створює декан факультету.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Загальні основи фізичної терапії при неврологічних дисфункціях
2. Поняття про клінічний реабілітаційний менеджмент в неврології
3. Цілі МКФ. Застосування МКФ в плануванні реабілітаційного втручання в нейрореабілітації
4. Постановка реабілітаційних цілей спеціалістів команди, яка працює з пацієнтом з неврологічними дисфункціями (пацієнт - лікар - фізичний терапевт – ерготерапевт – логопед – соціальний працівник)
5. Зміст цілей у SMART форматі (коротко та довготермінові цілі)
6. Базовий набір тестів та шкал для оцінки пацієнтів з захворюванням нервової системи
7. Базові навички в використанні Rehabilitation Measures Database
8. Використання пошукових систем (PubMed), MEDLINE та PEDro (Physiotherapy Evidence Database) для пошуку та оцінки якості дослідження
9. Критична оцінка рандомізованого дослідження у фізичній терапії
10. Формат PICO.
11. Патогенез та клінічні прояви ураження верхнього мотонейрону
12. Патогенез та клінічні прояви ураження нижнього мотонейрону
13. Поняття про теорію моторного контролю та нейропластичність
14. Рухове навчання. Імпліцитний та експліцитний способи навчання
15. Загальне поняття про мозковий інсульт, етіопатогенез, основні клінічні синдроми
16. Особливості оцінки, обстеження та встановлення прогнозу відновлення пацієнтів з мозковим інсультом
17. Побудова клінічної реабілітаційної програми фізичної терапії для пацієнтів з гострим ураженням мозкового кровообігу
18. Загальне поняття про ЧМТ, етіопатогенез, основні клінічні синдроми.
19. Особливості оцінки, обстеження та встановлення прогнозу відновлення пацієнтів з черепно -мозковою травмою. Оцінка рівня свідомості за шкалою Глазго та Rancho los Amigos Формування цілей в смарт-форматі при ЧМТ
20. Побудова клінічної реабілітаційної програми фізичної терапії для пацієнтів з травматичним ураженням мозку

21. Особливості ФТ пацієнтів при комі та інших когнітивних порушення
22. Особливості оцінки, обстеження та встановлення прогнозу відновлення пацієнтів з черепно -мозковою травмою
23. Шкала ASIA. Її клінічна оцінка
24. Побудова клінічної реабілітаційної програми фізичної терапії для пацієнтів з СМТ
25. Особливості оцінки, обстеження та встановлення прогнозу відновлення пацієнтів з нейродегенеративними захворюваннями. Основні шкали
26. Паркінсонізм, етіопатогенез, основні клінічні прояви. Реабілітаційне обстеження при паркінсонізмі. Методи втручання
27. Розсіяний склероз, етіопатогенез, основні клінічні прояви. Реабілітаційне обстеження при паркінсонізмі. Методи втручання
28. Мозочкова атаксія, етіопатогенез, основні клінічні прояви. Реабілітаційне обстеження при паркінсонізмі. Методи втручання.
29. Особливості оцінки, обстеження та встановлення прогнозу відновлення пацієнтів з ураженням ЧМН. Методи втручання при ураженні ЧМН
30. Особливості оцінки, обстеження та встановлення прогнозу відновлення пацієнтів з ураженням нервів верхньої кінцівки. Методи втручання при ураженні нервів верхньої кінцівки.
31. Особливості оцінки, обстеження та встановлення прогнозу відновлення пацієнтів з ураженням нервів нижньої кінцівки. Методи втручання при ураженні нервів нижньої кінцівки.
32. Поняття про нормальний та патологічний постуральний контроль.
33. Оцінка патологічного постурального контролю. Шляхи його відновлення
34. Аналіз нормальної ходи
35. Аналіз патологічної ходи
36. Методи втручання при патологічній ході.
37. Реабілітаційні втручання при розладах зору і сліпоті.
38. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ДЦП.
39. Клінічний реабілітаційний менеджмент при розладах аутичного спектру в різних вікових групах.

VI Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Нейрореабілітація. Підручник для студентів і лікарів / за заг. ред. В.М. Сокрута. – Слов'янськ: ТОВ «Видавництво “Друкарський двір”», 2020. – Т.2. – 340 с.
2. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / Швесткова Ольга, Свєцена Катержина. – Київ, Чеський центр у Києві. – 2019. – 280 с.
3. Швесткова О. Фізична терапія: підручник / Швесткова Ольга, Сладкова Петра. – Київ, Чеський центр у Києві. – 2019. – 272 с.

4. Фізична терапія, ерготерапія при неврологічних дисфункціях : навч. посібн. / А. М. Сітовський. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. – 323 с.
5. Сітовський А. М. Якобсон О.О., Ульяницька Н.Я. Обстеження дисфункцій хребта в практиці мультидисциплінарної реабілітаційної команди: мет.-рек.: ВНУ ім. Лесі Українки. 2023. 86 с.
6. Сітовський А. М., Якобсон О.О., Ульяницька Н.Я. Обстеження дисфункцій верхньої кінцівки в практиці мультидисциплінарної реабілітаційної команди: мет.-рек.: ВНУ ім. Лесі Українки. 2023. 93 с.
7. Сітовський А. М., Якобсон О.О., Ульяницька Н.Я. Обстеження дисфункцій нижньої кінцівки в практиці мультидисциплінарної реабілітаційної команди: мет.-рек.: ВНУ ім. Лесі Українки. 2023. 97 с.
8. Quiben M. Umphred's neurological rehabilitation / Quiben M., Reina-Guerra S., LazaroRT (eds.); 7th edition. – Boston: Elsevier, 2020. – 1362 p.
9. Mark Mumenthaler, M.D., Heinrich Mattle, M.D. Fundamentals of Neurology.– 2016 – P.98-109.

Додаткова література:

1. Нервові хвороби / Віничук С.М., Дубенко Є.Г../.-К.:Здоров'я, 2021.- 696 с.
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів І рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.
3. Михалюк Є.Л. Фізична терапія при захворюваннях хребта: навчальний посібник /Є.Л.Михалюк, О.О.Черепок, І.В.Ткаліч. – ЗДМУ, 2016. – 90 с.
4. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я:МКФ // Дані каталогізації публікацій бібліотечної служби ВОЗ. – 2018. – 256 с.
5. Baloh RW, Honrubia V: Clinical Neurophysiology of the Vestibular System. Oxford, Oxford University Press, 2015, pp 232–234.
6. Martin Suzanne Tink, Kessler Mary (eds.) Neurologic Interventions for PhysicalTherapy. – 3rd edition. — Elsevier, 2016. — 938 p.
7. Fawcett C. Fundamentals of Tests and Measures for the Physical Therapist Assistant /Fawcett C., Fruth S. – Jones & Bartlett Learning, 2020. – 430 p.

Інтернет ресурси

1. Українська Асоціація фізичної терапії – <https://physrehab.org.ua/uk/home/>
2. Систематичні огляди у галузі охорони здоров'я – [Кокранівська бібліотека \(Cochrane Library\)](#).
3. Рандомізовані контрольовані дослідження, систематичні огляди та доказові клінічні настанови у фізичній терапії – [Physiotherapy Evidence Database \(PEDro\)](#) – [База даних доказів фізичної терапії](#).
4. Систематичні огляди, рандомізовані контрольовані дослідження, що

стосуються втручання у ерготерапії – [OTseeker](#).

5. Американська асоціація інсульту (American Stroke Association) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.strokeassociation.org.
6. Американська асоціація трудотерапії (American Occupational Therapy Association) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.aota.org.
7. Всеукраїнська громадська організація «Українська асоціація боротьби з інсультом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://insult.net.ua/>.
8. Національна асоціація афазії США (National Aphasia Association) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.aphasia.org.
9. Національна асоціація інсульту США (National Stroke Association) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.stroke.org.
10. Національна асоціація осіб що наглядають хворих родичів (США) (National Family Caregivers Association) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nfcares.org.
11. Національний інститут неврологічних захворювань та інсульту США (National Institute of Neurological Disorders and Stroke - NINDS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ninds.nih.gov/disorders/stroke/stroke.htm.
12. Сайт «Пізнати інсульт» Національного інституту неврологічних захворювань та інсульту (NINDS Know Stroke homepage) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.stroke.ninds.nih.gov.
13. Українська Асоціація фахівців фізичної терапії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.physrehab.org.ua.